

Lausunto

29.08.2025

Asia: VN/26666/2024

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi laeiksi ammattikorkeakoululain ja opintotukilain muuttamisesta (kaksoistutkintouudistus)

Lausunnonantajan lausunto

Lausunnonantajan näkemykset ammattikorkeakoululain ensihoitaja-, kätilö- ja terveydenhoitajakoulutusta koskevista muutoksista

Kiitos mahdollisuudesta antaa lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi koskien ensihoitaja-, kätilö- ja terveydenhoitajakoulutusta sekä ammatillista opettajankoulutusta. Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi ammattikorkeakoululakia. Lakia muutettaisiin siten, että ensihoitajakoulutus, terveydenhoitajakoulutus ja kätilökoulutus eivät olisi enää tutkintoon johtavaa koulutusta, vaan niitä toteutettaisiin kyseisiä koulutuksia koskevien

ammattikorkeakoululakiin lisättävien uusien säännösten nojalla.

Lähtökohtaisesti muutosehdotus on kannatettava, ja mahdollistaisi uusia koulutuspolkuja jo työelämässä oleville sairaanhoitajille. Muutosehdotus mahdollistaisi sen, että jo sairaanhoitajaksi laillistetut voisivat hakeutua suorittamaan lisäopintoja mm. terveydenhoitajaksi. Esitys herättää myös pohdittavaa. Esitystekstissä jää epäselväksi, käytetäänkö terveydenhoitajan, ensihoitajan ja kätilön osalta jatkossa kaksiosaista nimikettä terveydenhoitaja, sairaanhoitaja AMK jne. Siihen toivottaisiin selkeyttämistä. Se, että nopeutetaan ammatteihin valmistumista edellyttää sitä, että koulutuskokonaisuudet ovat hyvin mietittyjä ja valmistavat ammatillaiset siihen osaamiseen, mitä tarvitaan. Kätilökoulutuksen osalta mietityttää, vastaako muutosehdotus kansainvälistä tasoa. Suoritettaessa ensin sairaanhoitajatutkinto ja sen jälkeen kätilötutkinto, päällekkäisyyden vaara on olemassa, joten tätä on syytä pohtia tarkemmin. Ongelmallisena pidämme sitä, että EU:n ammattipätevyysdirektiivien 2005/36/EY ja 2013/55/EU mukainen pätevyys edellyttää vuoden laajuista ammattikokemusta tutkinnon suorittamisen jälkeen ennen kätilöopintoja. Tällä on vaikutusta osaavan henkilöstön saatavuuteen työelämää ja ammattiin valmistumiseen. Myös se, että ensihoitaja-, terveydenhoitaja- ja kätilökoulutus eivät olisi enää tutkintoon johtavaa koulutusta aiheuttaa kysymyksiä. Olisi tärkeää, että ko koulutukset olisivat selkeästi tutkintoon johtavia koulutuksia. Lisäksi mietityttää sairaanhoitajakoulutuksen arvostus muutoksen seurauksena. Sairaanhoitajien osaamisen monipuolisuus ja osaamisen arvostaminen tulee turvata muutoksesta huolimatta, eikä sairaanhoitajakoulutuksesta saa tulla ns. läpikulkututkinto.

Esityksessä olisi tärkeää huomioida myös korvausperusteet hyvinvointialueille, joissa ko koulutusten osalta toteutetaan harjoittelut. Nykyään aluehallintovirastolta voi hakea valtion koulutuskorvausta sosiaali- ja terveysalan ammattikorkeakoulututkintoon sisältyvän ammattitaitoa edistävän harjoittelun järjestämisestä aiheutuviin kustannuksiin tutkintoon johtavien koulutusten osalta. Jos ko koulutukset eivät ole jatkossa tutkintoon johtavia, on tärkeää huomioida tämä myös harjoittelukorvausten osalta. Lisäksi kaikkien hyvinvointialueiden on tehtävä uudet sopimukset kaikkien AMK:n kanssa, koska nykyiset sopimukset eivät kata ehdotetun kaltaista harjoittelua. Haasteita tuottaa myös se, jos hyvinvointialueiden edellytetään järjestävän harjoittelut palkallisina tai jos edellytetään, että harjoitteluja toteutetaan kesäloma-aikana. Kesäaikana on hyvinvointialueilla vaikea järjestää harjoittelupaikkoja, koska henkilöstöllä pyörivät lakisääteiset kesälomat vähentäen ohjaajaresursseja.

Lausunnonantajan näkemykset ammattikorkeakoululain ammatillista opettajankoulutusta koskevista muutoksista

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi myös opintotukilakia. Ensihoitaja-, kätilö- ja terveydenhoitajakoulutus olisivat opintotukeen oikeuttavaa koulutusta. Opintolainansaaja olisi oikeutettu opintolainahyvitykseen suorittaessaan opintolainahyvitykseen oikeuttavan tutkinnon suorittamisajassa sairaanhoitajan tutkinnon (AMK) lisäksi ensihoitaja-, kätilö- tai terveydenhoitajakoulutuksen. Muutokset opintotukilakiin ovat kannatettavia.

Lausunnonantajan näkemykset opintotukilain muutoksista

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi ammattikorkeakoululakia joiltain ammatillista opettajankoulutusta koskevilta osilta. Muutoksilla täsmennettäisiin joitakin säännöksiä siten, että niihin sisällytettäisiin myös ammatillista opettajankoulutusta koskevat säännökset. Lisäksi lakiin lisättäisiin ammatillista opettajankoulutusta koskeva asetuksenantovaltuus. Muutoksilla ei ole tarkoitus merkittävästi muuttaa nykytilaa, mutta muutokset selkeyttäisivät ammatillisten opettajien sijoittumista tasolle 6 tutkintojen kansallisessa viitekehityksessä.

Heino Tolonen Tarja
Varsinais-Suomen hyvinvointialue